

**Alminnelige Skandinaviske
kontraktbestemmelser for kranarbeide
ASKOM 09**

(Justert av Kranutleiernes Landsforening den 1. april 2015)

Utarbeidet av:

Kranutleiernes Landsforening og Svenska Mobilkranforeningen

Bestemmelsene gjelder alle leveranser, oppgaver og arbeid som avtalen er gjort gjeldende for, herunder, men ikke begrenset til, utleie av kran med fører, utleie av lastebilkraner, betongpumper, lifter og annet utstyr, eller personell som leies ut i forbindelse med utleie av kraner eller annet utstyr, ved utleie av kraner uten fører og ved utleie av kranfører uten kran, samt alt annet arbeid/leveranse som oppdraget omfatter.

1. DEFINISJONER.

I disse bestemmelser forstås med:

- 1.1** Arbeid/Kranarbeid:
Enhver art av arbeid oppdraget omfatter og all transport i tilknytning til dette.
- 1.2** Avtale/Kontrakt:
En muntlig eller skriftlig avtale (underskrevet kontrakt, møteprotokoll, bestillingsdokument, ordrebekreftelse, tilbud/aksept) om utførelse av et arbeid.
- 1.3** Oppdragsgiver:
Den part som har bestilt arbeid.
- 1.4** Kranutleier:
Den part som etter mottatt bestilling, innlagt anbud eller på annet grunnlag skal utføre arbeidet på arbeidsplassen.
- 1.5** Timearbeid:
En kontrakt der kranutleieren skal ha godtgjørelse i henhold til timepris.
- 1.6** Fast pris (fast anbud):
En kontrakt hvor kranutleier skal utføre et av oppdragsgiver klart definert arbeid, der kranutleieren skal ha betalt en avtalt totalpris.
- 1.7.** Tilleggsarbeid:
Arbeid utover det opprinnelig bestilte.
- 1.8** Pris:
Alle priser angis eksklusiv merverdiavgift.

2. KONTRAKTSBESTEMMELSENS GYLDIGHETSOMRÅDE:

- 2.1** Bestemmelsene gjelder i kontraktsforhold mellom oppdragsgiver og kranutleier. Bestemmelsene gjelder uten endringer eller tillegg med mindre slike endringer og tillegg er skriftlig avtalt mellom partene.
- 2.2** Bestemmelsene gjelder for hele oppdraget avtalen mellom partene omfatter, herunder utleie av kran med fører, utleie av lastebilkraner, betongpumper, lifter og annet utstyr, eller personell som leies ut i forbindelse med utleie av kraner eller annet utstyr, ved utleie av kran uten fører og ved utleie av kranfører uten kran, samt alt annet arbeid som omfattes av oppdraget.
- 2.3** Tilbudte priser og kontraktsvilkår, herunder anbud, er bindende i 30 – tretti – dager om intet annet særskilt avtales, eller til det trekkes tilbake før det er akseptert.
- 2.4** Dersom oppdraget fordrer særskilt opplæring av mannskaper, plikter oppdragsgiveren å dekke alle kostnader, herunder lønn og tilleggskostnader til kranutleierens ansatte og innleide, som er forbundet med opplæringen.

3. PRISBESTEMMELSER/TIMEARBEID

- 3.1** Ved alle oppdrag hvor der ikke er inngått særskilt avtale om fast pris, skal betaling beregnes pr. time etter bestemmelsene nedenfor.
- 3.2** Betaling pr. time beregnes etter kranutleierens prisliste der slik foreligger og ikke annet er avtalt. Kranutleieren har rett til regulering av priser dersom det, etter at avtalen ble inngått, blir klart at det er nødvendig med annet/mer utstyr og/eller personell enn det som informasjon tilsa på avtaletidspunktet, og det etter denne avtalen er oppdragsgivers ansvar å gi nødvendig informasjon til kranutleieren for at oppdraget kan utføres.
- 3.3** Avtalt timepris omfatter forhold som:
- Utføring av arbeid med bestilt/avtalt kran med vanlig utstyr
 - Lønnskostnader for kranfører
 - Kostnader for ordinært drivstoff og smøring
 - Administrasjonsutgifter for fortjeneste
 - Utgifter til pliktig forsikring
- 3.4** Kostnader som ikke er omfattes av pkt. 3.3 belastes i tillegg i henhold til kranutleierens prisliste eller etter regning dersom slik prisliste ikke foreligger, eventuelt etter pris som er avtalt mellom partene.
- Dette gjelder kostnader som, men ikke begrenset til:
- transport, lasting/lossing av nødvendig utstyr ut over det som transporteres på kranen, herunder, men ikke begrenset til, særskilt transport av motvekt,

- særskilt bestilt utstyr, eller nødvendig spesialutstyr for å utføre oppdraget, og transport av dette
 - eventuelt eskorte og ekstra mannskap
 - lønnstillegg for mannskap så som overtidstillegg, skifttillegg, kost og losji og reisekostnader
 - riggerutgifter
 - nødvendig tillatelser og/eller befaringer
- 3.5** Leietiden regnes fra det tidspunkt kranen forlater kranutleierens depot eller annen avtalt plass, og til kranen er tilbake på samme sted eller en annen avtalt plass. Kranutleieren er berettiget til vederlag for ventetid grunnet forsinkelser og hindringer som ikke skyldes ham selv. Påbegynt time regnes som hel time. Minste leietid er 3 timer.

4. PRISBESTEMMELSER – FAST ANBUD

- 4.1** Ved avtale om at oppdraget skal utføres til fast pris, er kranutleieren berettiget til vederlag utover fast avtalt pris i den utstrekning det, etter at avtalen er inngått, blir klart at det er nødvendig med annet/mer utstyr og/eller personell og/eller tidsforbruk, enn det som informasjon tilsa på avtaletidspunktet, og det etter denne avtalen er oppdragsgivers ansvar å gi nødvendig informasjon til kranutleieren for at oppdraget kan utføres.
- 4.2** Kranutleier er videre berettiget til å kreve betaling for utgifter som påløper på grunn av at det oppstår hindringer, ventetid eller vanskelig gjøring av arbeidet, når dette er utenfor kranutleierens kontroll. Dette omfatter forhold som, men ikke begrenset til, den mer tid, og de meromkostningene, som måtte påløpe ved at oppdragsgiver krever annen HMS-dokumentasjon enn den kranutleieren har i egne rutiner, og som vil tilfredsstillende krav ved arbeid på offentlig område.
- 4.3.** Betaling for tilleggsarbeid ut over det den faste prisen omfatter, beregnes etter reglene i pkt. 3.
- 5. OPPDRAGSGIVERENS ANSVAR OG OPPLYSNINGSPLIKT**
- 5.1** Oppdragsgiveren er ansvarlig for at de opplysninger som meddeles kranutleieren, og som danner grunnlaget for kontrakten, er fullstendige og korrekte.
- 5.2** Oppdragsgiveren skal i god tid før arbeidet starter gi kranutleieren all informasjon som er nødvendig for planlegging og gjennomføring av arbeidet. Følgende informasjon må alltid gis av oppdragsgiveren:
- Oppdragsgiverens navn, adresse, telefon, telefaks, e-postadresse, eventuelt prosjektnummer og annen informasjon om oppdraget som oppdragsgiveren mener kranutleieren har behov for. Dersom fakturaadressen er en annen enn oppdragsgiverens adresse, skal fakturaadresse angis særskilt.
 - Det sted arbeidet skal utføres, opplastingsplass, plass for plassering av kran(er) og avlastingssted.
 - Godsets art, verdi, vekt, mål, stroppepunkter, tyngdepunkt, eventuelle løfte tegninger, løfte høyde, og annet som han anser vesentlig for arbeidets utførelse
 - Tidspunkt for arbeidets utførelse.
 - Om det kreves særskilte forsikringer.
 - Om det foreligger hindringer, risiki eller spesielle forhold så som ledninger, herunder i luftstrekk, kabler, bomber, broer eller trange passasjer.
 - Om det er behov for særskilt utstyr, hjelpemann, signalmann eller annet tilleggsarbeid.
 - Samordningsansvarlig person og ordensregler som gjelder for arbeidsplassen.
- 5.3** Med mindre annet er skriftlig bekreftet av kranutleieren, hefter oppdragsgiveren for, og er ansvarlig for, at veier, løfte-, rigg- og oppstillingsplasser er fremkommelige og har tilstrekkelig bæreevne og for øvrig er trygge, tjenlige og brukelige for oppdragets utførelse. På forespørsel fra oppdragsgiveren skal kranutleieren gi opplysninger om kranens arbeidsområde, akseltrykk, støttebenstrykk, totalvekt, høyde og maksimal løfte høyde.
- 5.4.** Oppdragsgiveren inestår for at alle nødvendige tillatelser og beregninger for arbeidets gjennomføring foreligger før arbeidet tar til, herunder belastning av bygningsdeler og konstruksjoner ellers, herunder, men ikke begrenset til, inngrep i bygninger og anlegg som arbeidet måtte medføre.
- 5.5** Oppdragsgiveren er ansvarlig for at det som skal løftes er forsvarlig emballert, beskyttet mot vær og vind og annet slik at det tåler løftet. Skulle kranutleieren finne at disse forholdene ikke er tilfredsstillende, har han rett, men ingen plikt, til for oppdragsgiverens regning å foreta de tiltak kranutleieren finner nødvendig.
- 5.6** Alle løfteredskaper og alt løfteutstyr skal være i samsvar med offentlige krav. Med mindre annet er uttrykkelig avtalt inestår oppdragsgiveren for at fastmonterte innretninger som benyttes til løftet, så som løfteører og løftepunkter, er tilfredsstillende.
- 5.7** Dersom oppdraget tilsier bruk av hjelpemannskap, assistanse til stropping, lastsikring eller som signalmann, plikter oppdragsgiver å sørge for slikt

- tilgjengelig personale, og at disse innehar de nødvendige kvalifikasjoner for det arbeid de skal utføre
- 5.8** Oppdragsgiver skal holde fri toalett, spise-, skifte- og vaskebrakke for kranutleierens ansatte.
- 5.9** Med mindre annet er skriftlig avtalt er oppdragsgiveren erstatningsansvarlig for enhver skade og enhver merutgift som måtte oppstå på grunn av manglende, uriktige, ufullstendige eller unøyaktige opplysninger som oppdragsgiveren er pliktig til å gi etter bestemmelsen i dette kapittelet (5.1 – 5.8). Kranutleieren har rett til, uten ansvar, å avbryte arbeidet dersom han finner at arbeidet ikke forsvarlig kan utføres. Oppdragsgiveren skal i slikt tilfelle dekke det tap/kostnader avbrytelsen påfører kranutleieren, herunder at kranen blir uvirksom inntil den kan settes i annet arbeid, og for skader som i slik forbindelse måtte bli påført utstyr og/eller personell. Ved vesentlige avvik kan kranutleieren dertil heve kontrakten.
- 6. KRANUTLEIERENS FORPLIKTELSE**
- 6.1** Dersom ikke annet er særskilt avtalt, stiller kranutleieren kran og fører samt vanlig utstyr til disposisjon slik at oppdraget kan gjennomføres
- 6.2** Kranutleieren har ansvaret for:
- at arbeidet utføres på fagmessig måte
 - at kran med dertil hørende utrustning er i god stand, og i overensstemmelse med gjeldende sikkerhetskrav
 - at kranen håndteres av kyndig personell
 - at det foreligger gyldige sertifikater for kranen
- 6.3** Finner kranutleieren etter en fagmessig vurdering at oppdraget må gjennomføres med en større kran eller annen kran type enn det som er bestilt eller som de gitte opplysninger har gitt grunnlag for, plikter oppdragsgiveren å akseptere dette og godtgjøre kranutleieren for alle ekstrakostnader iht. punkt 5.9, herunder også ventetid og fortjeneste på den bestilte kranen. Kranutleieren plikter å fullføre oppdraget dersom anvendelig kran kan skaffes innen rimelig tid.
- 7. BETALINGSVILKÅR**
- Betaling skal skje i henhold til avtalt betalingsplan eller mot faktura etter at arbeidet er sluttført. Ved betaling mot faktura skal betaling være erlagt innen 30 dager regnet fra fakturaens dato, hvis ikke annet er særskilt avtalt. Kranutleieren kan kreve garanti for oppgjøret før arbeidet tar til inntil 10 dager før det etter avtalen skal utføres selv om det ikke fremgår av ordrebekreftelsen eller avtalen at garanti er krevet. Kranutleieren plikter ikke å utføre oppdraget dersom oppdragsgiveren ikke stiller garanti for arbeidet. Ved for sen betaling svares renter i henhold forsikningsrenteloven om ikke annet er særskilt avtalt.
- 8. AVBESTILLING**
- 8.1** Dersom oppdragsgiveren avbestiller avtalt oppdrag før kranen har startet reisen til oppdragsstedet, har kranutleieren rett til en godtgjørelse på 10% av oppdragets antatte størrelse dog minst kr. 5.000,00. Kranutleieren har uansett krav på å få godtgjort alle forberedelsesarbeider som han kan godtgjøre at er utført i påregnelig tid forut for avreisetidspunktet. Er oppdraget timeprisarbeid kan kranutleieren kreve oppgjør for minst 3 timer.
- 8.2** Dersom oppdraget avbestilles, men deretter likevel gjennomføres av en annen kranutleier eller av oppdragsgiveren selv, har kranutleieren rett til full erstatning, herunder også erstatning for tapt fortjeneste. Erstatningen settes ikke i noe tilfelle lavere enn kr. 10.000,00.
- 9. HEVING**
- 9.1** Oppdragsgiver skal oppfylle sin opplysningsplikt etter pkt. 5 innen 10 dager før arbeidets oppstart, hvis ikke annet er avtalt. Oversettes fristen, gir dette kranutleieren rett til umiddelbart å heve avtalen uten ansvar for seg. Tilsvarende gjelder om de avgitte opplysninger er feilaktige.
- 9.2** Dersom oppdragsgiver under det pågående arbeid unnlater i rett tid å oppfylle sine betalingsforpliktelser, innstiller sine betalinger eller for øvrig har betalingsproblemer, begjærer gjeldsforhandling, blir begjært konkurs eller på annen måte tilsidesetter sine forpliktelser etter denne avtale, kan kranutleieren med umiddelbar virkning heve avtalen uten ansvar for seg, om ikke oppdragsgiver straks stiller betryggende sikkerhet for sin betalingsforpliktelse etter kontrakten. Ved mislighold av én faktura forfaller samtlige utstedte fakturer til betaling umiddelbart selv om forfalltidspunkt på det tidspunktet ikke har inntrådt.
- 9.3** Dersom oppdragsgiveren grovt misligholder sine plikter etter disse bestemmelser, bryter sikkerhetsregler eller på annen måte foretar eller unnlater å foreta handlinger som medfører risiko på personell eller utstyr, kan kranutleieren straks heve kontrakten.

- 9.4** Ved hevning grunnet oppdragsgiverens forhold i henhold til pkt. 9.2, 9.3 eller på annen måte, kan kranutleieren kreve erstatning, herunder også erstatning for uteblitt fortjeneste.
- 9.5** For hevning grunnet forhold utenfor oppdragsgiverens kontroll kan kranutleieren kreve full erstatning for alle påløpte kostnader i anledningen oppdraget. Utført oppdragstid skal godtgjøres til avtalt pris.
- 10. ANSVAR**
- 10.1** Kranutleieren svarer ikke for tap på grunn av forsinkelse med mindre dette er særskilt avtalt.
- 10.2** Kranutleier har heller ikke ansvar for følgeskader, skade som skyldes kontrakt eller rent formuestap.
- 10.3** Kranutleieren er uten særskilt avtale ikke ansvarlig overfor oppdragsgiveren for skader med mindre han eller noen som handler for ham, har utvist forsett eller erstatningsbetingende uaktsomhet og dette er årsaken til den forvaldte skade.
- 10.4** Uten særskilt avtale er ethvert erstatningsansvar uansett begrenset til kr. 500 000,00 pr. skadegjørende handling. Hvor flere skadetilfeller kan henføres til samme skadeårsak regnes dette som en skade.
- 10.5** Dersom oppdraget er avhengig av signalmann og/eller andre hjelpemenn fra oppdragsgiver, er kranutleier ikke ansvarlig for skader som oppstår på grunn av mangelfull lastsikring, feilstopping, uriktig, ufullstendig og/eller uklar signalgivning. Kranutleier har heller ikke ansvar for andre skader disse ved sin handling forårsaker.
- 10.6** Kranutleieren har intet ansvar for skader etter forurensningsloven, med mindre skaden skyldes forsettighet eller erstatningsbetingende uaktsom handling fra kranutleieren eller en av hans ansatte. Om krav allikevel rettes mot kranutleieren av tredjemann, har kranutleieren rett til full regress av oppdragsgiveren. Dette gjelder også eventuelle følgeskader.
- 11. FRITAKSGRUNNER – FORCE MAJEURE**
- 11.1** Dersom kontrakten hindres eller blir uforholdsmessig byrdefull å fullføre av årsaker som ligger utenfor kranutleierens kontroll, så som arbeidskonflikt, driftsavbrudd, maskinhavari, værhindringer, brann, ulykke, krig, terroranslag, naturkatastrofe, offentlige restriksjoner, unnlatelser eller påbud, valutarestriksjoner, oppstand eller opprør, knapphet på varer, innskrenkninger i tilførsel av drivstoff, feil ved eller forsinket levering, feil ved beskrivelse, utførelse, materialer, utstyr m.m. og for øvrig andre omstendigheter som fritar etter reglene om force majeure, kan kranutleieren kreve godtgjort for merutgifter/ventetid, og/eller heve kontrakten. De ovenstående omstendigheter er fritaksgrunner hvis deres innvirkning på avtalens oppfyllelse ikke var kjent da avtalen ble inngått.
- 11.2** Den part som vil påberope seg fritaksgrunner etter pkt. 11.1 er pliktig til uten opphold å underrette den annen part om det oppståtte, likeså om omstendighetens opphør.
- 11.3** Oppstår en situasjon som beskrevet i pkt. 11.1, og denne anføres av kranutleieren, har begge parter rett til å heve kontrakten. Heving skal i så fall skje skriftlig.
- 12. FORSIKRINGER**
- 12.1** Kranutleieren er pliktig til på egen bekostning å sørge for slik forsikring som er pålagt i lov eller offentlig forskrift.
- 12.2** Dersom oppdragsgiveren ønsker særskilt forsikring tegnet av kranutleieren må dette avtales særskilt. I så fall inngår forsikringsvilkårene som en del av avtalen mellom partene. Kostnadene vedrørende slik forsikring belastes oppdragsgiver som et tillegg til den pris som følger av pkt. 3 og 4.
- 13. TVISTER**
- 13.1** Eventuelle tvister som gjelder disse kontraktsbestemmelser skal løses for de alminnelige domstoler med mindre begge parter skriftlig aksepterer voldgiftsbehandling.
- 13.2** Tvister løses etter gjeldende nasjonal rett i det land kranutleieren har sitt hovedkontor og kranutleierens verneing vedtas som behandlingssted.